

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
Instructional Leadership of School Administrator Affecting
Learning Organization in School under the Secondary
Educational Service Area Office 9

กรองกาญจน์ อรุณเมฆ
Krongkarn Aroonmak
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, Email: krongkarnar1992@gmail.com

Received June 1, 2022; Revised June 28, 2022; Accepted: September 28, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) เพื่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 3) เพื่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ตามแนวคิดของบลาส และบลาส และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของเซ็งเก้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมครู และด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ 2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเรียนรู้ของทีม ด้านความเชี่ยวชาญของบุคคล ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ และด้านแบบแผนทางความคิด และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมคือ ด้านการพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมครู และด้านการ

สนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ ดังนี้ $(Y_{tot}) = 0.138 + 1.265 (X_1) + 0.297 (X_2)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; องค์การแห่งการเรียนรู้; พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

Abstract

This Article aimed to study 1) the Instructional Leadership of School Administrator under the Secondary Educational Service Area Office 9 2) the Learning Organization in School under the Secondary Educational Service Area Office 9 and 3) the Instructional Leadership of School Administrator affecting the Learning Organization in School under the Secondary Educational Service Area Office 9. The research instrument was an opinionnaire about the Instructional Leadership based on the concept of (Blase, J. and Blase J.), and the Learning Organization based on the concept of (Peter M. Senge). The statistical used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The research results were found as follows; 1) The Instructional Leadership of School Administrator under the Secondary Educational Service Area Office 9 , as a whole and as individual, were at a high level. When ranking by arithmetic mean from the highest to the lowest; talking with teacher's to promote, and promoting professional growth. 2) The Learning Organization in School under the Secondary Educational Service Area Office 9, as a whole and as individual, were at a high level. When ranking by arithmetic mean from the highest to the lowest; team learning, personal mastery, shared vision, systems thinking, and mental models. 3) The Instructional Leadership of School Administrator affecting the Learning Organization in School under the Secondary Educational Service Area Office 9, as a whole, were talking with teacher's to promote (x_1) and promoting professional growth (x_2), was found statistically significant at .01 and a multiple linear regression equation as follows: $(Y_{tot}) = 0.138 + 1.265 (X_1) + 0.297 (X_2)$

Keywords: Instructional Leadership; Learning Organization; the Secondary Educational Area

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2565) ได้กำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในระยะ 5 ปี โดยในด้านการศึกษากำหนดให้มีการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียม โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการ

ปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา กำหนดเป้าหมายไว้ครอบคลุมในหลายด้าน หนึ่งในนั้นคือ “ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้วิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาครูทั้งระบบ และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลการวิเคราะห์พบว่าประเด็นที่เกี่ยวข้องคือ “ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการ” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัยของมูลนิธิ The Asia Foundation ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง จากความท้าทายสู่คุณภาพการศึกษาของประเทศไทย สสำรวจกลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการวิจัยที่เสนอมายืนยันชัดเจนว่า “ปัญหาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการ และการขาดความเป็นผู้นำวิชานั้น พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีหลักการมีแนวคิดอยู่ แต่ขาดความเข้าใจในเรื่องความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งจากกลุ่มตัวอย่างที่เก็บจากผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น มีเข้าใจว่าคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (โอเน็ต) และการที่นักเรียนไปประกวดได้รับรางวัลนั้นคือผลงานทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งความเป็นจริงแล้วผลงานทางวิชาการไม่ใช่เรื่องของโอเน็ต หรือการได้รับรางวัลหรือประกาศ แต่เป็นเรื่องของการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาสภาพแวดล้อมบางอย่าง โดยที่ประชุมมองว่าจำเป็นต้องพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (มติชนออนไลน์, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ในฐานะเป็นองค์กรที่ต้องพร้อมรองรับและขับเคลื่อนนโยบายและโครงการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบนั้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละปีงบประมาณ ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพนักเรียนเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาระบบการบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วม ภายใต้นโยบาย “ก้าวพอสู่ 9 คุณภาพ” (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, 2563)

การดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 พบปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินการ ได้แก่ ปัญหาด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และปัญหาด้านความเชี่ยวชาญของครูและบุคลากรทางการศึกษา แสดงให้เห็นว่ามีผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนที่ยังขาดภาวะผู้นำทางวิชาการ และอาจส่งผลกระทบต่อขับเคลื่อนงานให้เกิดประสิทธิภาพต่อองค์กรได้ อีกทั้งปัญหาดังกล่าวกระทบต่อนโยบายด้านการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ยังมีประสิทธิภาพไม่เป็นไปตามทิศทางการดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการและควรพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ไปด้วย โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องมีความรอบรู้ทางวิชาการเป็นอย่างดี ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้แสดงบทบาทของตนอย่างเหมาะสม ความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาก็จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของ

ผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน รวมถึงเป็นการเสริมสร้างกำลังใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาให้รู้สึกเชื่อมั่น และไว้วางใจในการบริหารจัดการในเรื่องต่างๆ ของสถานศึกษา และสามารถปรับเปลี่ยนบุคลากรในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างความสามารถในการพัฒนาองค์การให้เกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อเสริมสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

บทความวิจัยนี้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ในด้านการบริหารการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการบริหารที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะสามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษามีคุณภาพมาตรฐาน คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และเป็นไปตามความพึงพอใจของผู้ปกครองของผู้เรียน ชุมชน สังคม และช่วยนำพาให้สถานศึกษาไปสู่เป้าหมายสูงสุด นั่นคือการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เต็มศักยภาพตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
2. เพื่อทราบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
3. เพื่อทราบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 56 แห่ง ซึ่งได้มาโดยเปิดตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของ (Krejcie and Morgan, 1970) และเลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) โดยแบ่งประเภทจังหวัด ผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมโรงเรียนละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 224 คน

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ (Blase and Blase, 2004) และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ (Senge, 1990)

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีระบบ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ

การวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการจัดเตรียมโครงการอย่างเป็นขั้นตอนเป็นระบบตามระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย โดยศึกษาจากเอกสาร สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีเอกสารวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ งานวิจัยต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงร่างการวิจัย นำเสนอพร้อมขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข แล้วนำเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติโครงร่างการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดของทฤษฎีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดสร้างเครื่องมือ ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ตลอดจนแปลผลการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการวิจัย นำเสนอรายงานผลการวิจัย ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ปรับปรุงและจัดทำรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ผลการการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมกับครู ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.36) และการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.41) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้านย่อยของด้านการพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมกับครู (X_1) พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเมื่อเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การให้ผลสะท้อนกลับ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.33) การเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.34) การให้คำแนะนำกับครู ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.34) การใช้คำถามและจูงใจให้ครูแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.40) และการยกย่องชื่นชมครู ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายด้านย่อยของการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ (X_2) พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเมื่อเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.35) การสนับสนุนให้ครูทำงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.43) การส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่ครู ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.45) การประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้รู้มาใช้ในการพัฒนา ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.41) การใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นสื่อในการตัดสินใจด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.45) และการให้กำลังใจและสนับสนุนให้ออกแบบหลักสูตรใหม่ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่

ระหว่าง 0.33 – 0.45 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม

ด้านที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมกับครู (X_1)			
	1.1 การให้คำแนะนำกับครู	4.30	0.34	มาก
	1.2 การให้ผลสะท้อนกลับ	4.33	0.33	มาก
	1.3 การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.32	0.34	มาก
	1.4 การใช้คำถามและจูงใจให้ครูแสดงความคิดเห็น	4.26	0.40	มาก
	1.5 การยกย่องชื่นชมครู	4.22	0.42	มาก
	รวม (X_1)	4.30	0.36	มาก
2	การสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ (X_2)			
	2.1 การให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านการเรียนการสอน	4.30	0.35	มาก
	2.2 การสนับสนุนให้ครูทำงานร่วมกัน	4.19	0.43	มาก
	2.3 การส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่ครู	4.19	0.45	มาก
	2.4 การให้กำลังใจและสนับสนุนให้ออกแบบหลักสูตรใหม่	4.14	0.46	มาก
	2.5 การประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้รู้มาใช้ในการพัฒนา	4.18	0.41	มาก
	2.6 การใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นสื่อในการตัดสินใจด้านการเรียนการสอน	4.16	0.45	มาก
	รวม (X_2)	4.23	0.41	มาก
ภาพรวม (X_{tot})		4.26	0.39	มาก

2. การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การเรียนรู้ของทีม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.33) ความเชี่ยวชาญของบุคคล ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.34) วิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.32) การคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.34) และแบบแผนทางความคิด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.35) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งอยู่ระหว่าง 0.32–0.35 ลักษณะเช่นนี้หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม

ด้านที่	องค์การแห่งการเรียนรู้ (Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ความเชี่ยวชาญของบุคคล (Y_1)	4.32	0.34	มาก
2	แบบแผนทางความคิด (Y_2)	4.31	0.35	มาก
3	วิสัยทัศน์ร่วมกัน (Y_3)	4.31	0.32	มาก
4	การเรียนรู้ของทีม (Y_4)	4.32	0.33	มาก
5	การคิดอย่างเป็นระบบ (Y_5)	4.31	0.34	มาก
ภาพรวม (Y_{tot})		4.31	0.34	มาก

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.931 เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน ตามตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า มีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.944$) เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม และการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ตัวแปร	X_1	X_2	X_{tot}	Y_{tot}
X_1	1			
X_2	0.944**	1		
X_{tot}	0.985**	0.987**	1	
Y_{tot}	0.963**	0.875**	0.931**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.931 เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณารายด้าน ตามตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า มีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.944$) เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ มีหลายประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงที่เป็นไปได้ ซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิผล โดยผลของการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้วางนโยบาย โดยได้กำหนดเป้าหมายให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยได้ออกแบบและกำหนดหลักสูตรการพัฒนาก่อนแต่งตั้งผู้อำนวยการสถานศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีการปรับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองให้มีศักยภาพสูงขึ้นตามระดับวิทยฐานะ มีภาวะผู้นำในการบริหารวิชาการส่งผลต่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนคุณภาพครู คุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ผู้บริหาร และครู ให้เข้าสู่มาตรฐานสากล ซึ่งได้มีการพัฒนาคุณภาพผู้บริหารเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน และเพิ่มพูนประสิทธิภาพสู่ความเป็นเลิศเพื่อสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้วางนโยบายไว้ อีกประการหนึ่งคือผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก มีประสบการณ์การทำงานที่หลากหลาย จึงสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ ทักษะและเทคนิคต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านต่างๆ มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่จะคอยส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ให้การสนับสนุนครูในด้านการสอนและรับฟังปัญหาด้านการสอนของครู จัดให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน อีกประการที่สำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้การสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทางวิชาชีพสำหรับครูจากที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ลัดดาวรรณ นิตดาเทพ, 2557) ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอนด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เกตุสุดา กิ่งการจร, 2560) ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Cavazos, 1999) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียน Hispanic Majority High School พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ คือ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำที่เข้มแข็งใน

การสนับสนุนการพัฒนาเป้าหมาย การปฏิบัติงานทางวิชาการของนักวิชาการ การกำหนดวัฒนธรรมของโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอน การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งการมอบอำนาจให้ครูร่วมกันเป็นผู้นำของโรงเรียน

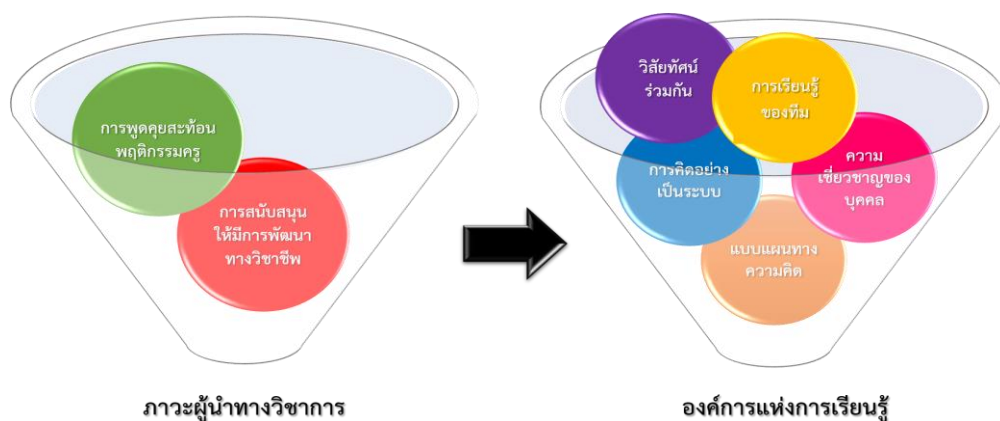
2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากการกำหนดพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ มาตราที่ 11 ระบุไว้ตอนหนึ่งว่า “ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อยู่เสมอ” โดยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้มีการสร้างช่องทางให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันภายในระหว่างบุคลากร ควบคู่ไปกับการเรียนรู้จากภายนอกเพื่อให้เกิดโอกาสในการที่บุคลากรสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานตามท้องถื่น องค์กรและบุคลากรมีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและมีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลโดยมีการเชื่อมโยงรูปแบบของการทำงานเป็นทีม (Team Working) กับการเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning) เกิดกระบวนการในการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจ องค์กรมีการพัฒนาตัวบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญรอบรู้และเข้าใจในองค์กร สมาชิกในองค์กรทุกๆ คน มีความรู้ความเข้าใจการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นอย่างดีทั่วทั้งองค์กร สมาชิกทุกคนมีวิสัยทัศน์ร่วมกันมีอุดมการณ์เดียวกัน มีความรู้ ความเข้าใจเชิงระบบและใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่เสมอ พัฒนาตนเองและสามารถปรับตัวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สมถวิล ศิลปะคนธรรม, 2557) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศิริญา สรร, 2557) ศึกษาวิจัย เรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรชัยธำรี ประกิจ, 2561) ได้ทำการศึกษา เรื่อง องค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ (Gradner, 2003) ได้ศึกษาเรื่อง องค์กรแห่งการเรียนรู้ภาคปฏิบัติในโรงเรียนของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า มีกลุ่มหนึ่งไม่ได้รับรู้ถึงโรงเรียนของพวกเขาได้ให้การสนับสนุนในเรื่องการได้มาซึ่งความรู้แห่งตน การเรียนรู้ของทีม หรือการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในโรงเรียนนี้ไม่มีตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นว่า บุคลากรได้รับโอกาสในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ ในการอภิปรายของพวกเขาสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองที่เป็นระบบ ผู้บริหารโรงเรียนนี้เป็นที่ชื่นชอบได้รับความเคารพและการสนับสนุนจากบุคลากร

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทาง

วิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของ การวิจัยที่กำหนดไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการที่จะคอยส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาใน สถานศึกษา เข้าใจและเข้าถึงครูมากยิ่งขึ้น เช่น การได้ร่วมพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานในด้านการสอนกับครู และการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพสำหรับครู เพื่อให้ บรรลุผลตามเป้าหมายที่ทางสถานศึกษาได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองต่อความต้องการของครูโดยแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จุฑามาศ อินนามเพ็ง, 2552) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ โรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สมถวิล ศิลปะคนธรรพ์ , 2557) ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสาครโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ประกอบด้วย ด้านการพูดคุยสะท้อน พฤติกรรมครู และด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนา ทางวิชาชีพ ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้ของสถานศึกษา ดังภาพ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมครู ประกอบด้วย การให้คำแนะนำกับครู การให้ผลสะท้อนกลับ การเป็นแบบอย่างที่ดี การใช้คำถามและจูงใจให้ครู แสดงความคิดเห็น การยกย่องชื่นชมครู และด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ ประกอบด้วย การให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านการเรียนการสอน การสนับสนุนให้ครูทำงาน ร่วมกัน การส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่ครู การให้กำลังใจและสนับสนุนให้ออกแบบหลักสูตร ใหม่ การประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้แบบผู้รู้มาใช้ในการพัฒนา และการใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็น สื่อในการตัดสินใจด้านการเรียนการสอน ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่ง องค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย ความเชี่ยวชาญของบุคคล แบบแผนทางความคิด วิสัยทัศน์ ร่วมกัน การเรียนรู้ของทีม และการคิดอย่างเป็นระบบ

บทสรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” สามารถสรุปผลได้ดังนี้ 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพูดคุย สะท้อนพฤติกรรมครู และด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ ตามลำดับ 2. การเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่า มัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการเรียนรู้ของทีม ด้านความเชี่ยวชาญของบุคคล ด้าน วิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ และด้านแบบแผนทางความคิด 3. ภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อ พิจารณาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ ขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ด้านการพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมครูมีค่า มัธยเลขคณิตเป็นลำดับแรก และด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพ มีค่ามัธยเลขคณิต

เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ควรให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองต่อความต้องการของครูโดยแท้จริง ผลักดันให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น มีการรับรู้ ผักผ่อน ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูมากยิ่งขึ้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ด้านการเรียนรู้ของทีม มีค่ามัธยฐานเลขคณิตเป็นลำดับแรก และด้านแบบแผนทางความคิด มีค่ามัธยฐานเลขคณิตเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ควรให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์การมีการวางแผนซึ่งควรทำเป็นกระบวนการเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ขององค์การ รวมถึงการเสริมสร้างกิจกรรมให้เกิดทักษะการคิดไตร่ตรองเป็นกระบวนการใช้ความคิดตรวจสอบ ใคร่ครวญในความคิด ความเชื่อและสมมติฐานต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติของบุคคล ซึ่งจะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนมุมมองให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในปัจจุบันมากที่สุด

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการพูดคุยสะท้อนพฤติกรรมกับครู ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมมีค่ามัธยฐานเลขคณิตเป็นลำดับแรก และด้านการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพมีค่ามัธยฐานเลขคณิตเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ควรให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทางวิชาชีพสำหรับครู หรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีอื่น ๆ
3. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู

เอกสารอ้างอิง

- เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จุฑามาศ อินนามเพ็ง. (2552). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- มติชนออนไลน์. (2564). ผลวิจัยพบผอ.ขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการ. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 จาก https://www.matichon.co.th/education/news_2586691
- ลัดดาวรรณ นัตดาเทพ. (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรชัยธำรี ประกิจ. (2561). องค์การแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริธัญญา สระ. (2557). ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทฤษฎีของนักบริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติ (Proceedings) เครือข่ายบัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15, 13-67.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 (2563). ยุทธศาสตร์การพัฒนา. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2563, จาก http://www.mathayom9.go.th/webspm9/spm9_detail.php?id=2
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://www.obec.go.th/archives/12738>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). บทวิเคราะห์สถานการณ์ภาพการพัฒนาครูทั้งระบบและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟฟิค.
- สมถวิล ศิลปคนธรรพ์. (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 5(1), 177-187.
- Barbara L. Gradner. (2003). *Learning organization practices in public schools: A middle school case study*. Ed.D. dissertation, The University of New Mexico.
- Blase J. and Blase J. (2004). *Handbook of Instructional Leadership: How Successful Principals Promote Teaching and Learning*. Thousand: California.
- Cavazos, J. M. (1999). *The instructional leadership of high school principals in successful hispanic majority high schools*. Doctoral Dissertation. Faculty of Graduate School. U.S.A.: The University of Texas at Austin.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities, *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lunenburg Fred C. and Ornstein, Allan C. (2012) *Education Administration: concept and Practice Belmont*. Wadsworth.
- Peter M. Senge. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of Learning Organization*. New York: Doubleday Currency.

